

**THE ROLE OF EXTRACURRICULAR ACTIVITIES IN
FOREIGN LANGUAGES FOR INTERCULTURAL
COMPETENCE ACQUISITION**

**ROLUL ACTIVITĂȚILOR EXTRACURRICULARE ÎN
LIMBI STRĂINE ÎN FORMAREA COMPETENȚEI
INTERCULTURALE**

CZU [378.147:81]:316.7

DOI <https://doi.org/10.53486/9789975147835.08>

RUSU DJULIETA, dr., conf. univ.

ASEM,

Republica Moldova, mun. Chișinău,
str. Mitropolit G. Bănulescu-Bodoni 61

email: rusu.djulieta@ase.md

ORCID: 0000-0002-1716-4891

***Abstract.** It is known that the EU's motto is "United in diversity" - of cultures, traditions, beliefs, and, last but not least, of languages. Therefore, an efficient and productive interaction between various cultures and languages, in an environment of acceptance, tolerance, equality, flexibility, understanding, respect and affirmation, requires a multicultural training and appropriate intercultural competences. Moreover, the existence of many intercultural barriers, the urgent need to interact with people, regardless of their origin, to live in a world marked by pronounced cultural and linguistic differences, confirms the importance of developing such competences by studying cultural diversity and capitalizing its strengths, but in the same time maintaining its own identity and contributing to its development. Therefore, the local higher education system, foreign language teachers, in particular, have the complex mission to form and develop intercultural competences and/ or elements of competences, necessary for today's young people, for both, personal and professional development and in order to integrate into a multicultural environment. The approached subject reveals the fact that in the academic environment, intercultural competence can be successfully acquired with the help of traditional or modern extracurricular activities.*

Key words: *Intercultural competence, foreign languages, academic environment, extracurricular activities, methods/techniques, benefits*

JEL CLASSIFICATION: A 22, I 21, I 23

1. Introducere

Ca urmare a liberalizării, extinderii, multiplicării și diversificării schimburilor economice, politice și socioculturale la nivel mondial, intensificării concurenței și a interacțiunilor umane, sistemul de învățământ superior național, are sarcina de a înzestra studenții – viitori specialiști calificați și oameni de afaceri, cu cunoștințe, abilități și deprinderi necesare pentru a trăi și activa într-o societate democratică, multi/plurilingvă și multi/pluriculturală, pentru a interacționa, comunica și negocia cu persoane care provin din diverse culturi sau grupuri, care muncesc în folosul societății, spre binele tuturor.

Iată ce, se observă o solicitare crescândă față de cadrele didactice, responsabile de predarea-învățarea-evaluarea limbilor străine, în materie de formare și dezvoltare a competenței interculturale și de comunicare lingvistică, asociate cu procesul de *mondializare* (termen utilizat, preferențial, în limba franceză) sau *globalizare* (termen folosit, preponderent, în limba engleză).

Conceptul de globalizare, lansat la sfârșitul secolului trecut, rămâne a fi unul complex și controversat, având varii avantaje, dar și limite. De altfel, predarea, învățarea și folosirea limbilor străine în context multicultural, precum și competențele și experiența dobândită favorizează, însoțește și facilitează procesul care s-a extins la scară mondială.

Totodată, remarcăm, că termenii *mondializare/ globalizare, plurilingvism, multilingvism, interculturalitate* obțin valențe noi în domeniul educațional, devenind puncte de reper importante în abordarea învățării limbilor în vederea dobândirii unor competențe plurilingve, pluriculturale, necesare în perspectiva evoluțiilor actuale și viitoare ale societății informaționale, bazate pe cunoaștere [4, p.11].

În această ordine de idei, termenul *mondializare/globalizare* care semnifică „acțiunea de a mondializa; la care participă întreaga lume (sau majoritatea țărilor)” [5, p.648], evocă clar noțiunea unei lumi unite, fără frontiere, în care are loc libera circulație a mărfurilor, capitalurilor, serviciilor, tehnicii, informației și, nu în ultimul rând, a persoanelor plurilingve (termen opus celui de monolingv).

Astfel, prin *plurilingvism* înțelegem capacitatea unei persoane de a cunoaște și a comunica în mai multe limbi, decât cea maternă sau coexistența a mai multor limbi într-un spațiu geografic, într-o societate dată. *Multilingvismul* poate fi realizat prin diversificarea ofertei de limbi, propusă pentru studiere de instituțiile educative, încurajarea studenților de a studia mai multe limbi străine pentru a-și dezvolta competența plurilingvă și a obține un grad de măiestrie mai înalt în limba sau limbile-țintă, reducerea supremației limbii engleze în comunicarea interculturală [3, p.11]. De aceea, relațiile de schimb și de comunicare egală între grupurile culturale diferite din punct de vedere al etniei, religiei, limbii, naționalității, statutului socio-economic, tradițiilor, moravurilor, mentalității, ideologiei, apartenenței politice, sexului, vârstei, etc., au șanse să se materializeze cu succes într-un context intercultural favorabil, prietenos, deschis.

Prin urmare, rolul dimensiunii interculturale devine tot mai important în învățarea limbilor, iar cunoașterea mai multor limbi facilitează accesul tinerilor la oportunitățile educaționale de calitate create de o Europă integrată, la viața socială și garantează succesul în carieră. În ultima perioadă, acest lucru este foarte vizibil pe continentul european, unde au loc schimbări majore în direcția integrării sub aspect cultural și sociolingvistic. Din această perspectivă, ne permitem să asociem termenul *limbă* atât cu un limbaj diferit, experiențe și competențe lingvistice și sociolingvistice noi, un dialog intercultural, cât și cu o interacțiune umană productivă. Altfel spus, limba și cultura, noțiuni interdependente, devin mijloace de comunicare, exprimare și interacțiune, care oferă oportunități de evoluare personală și profesională.

De aceea, în era globalizării și a diversității culturale, specialiștii în domeniu predau limbile și culturile conform unor

standarde acceptate (este cazul Cadrului european comun de referință pentru limbi - CECRL), dintr-o perspectivă prioritar utilitară, în funcție de dimensiunea, importanța și utilitatea economică a limbilor aflate într-o permanentă concurență acerbă. În acest scop, abordarea adoptată de CECRL este una acțională în raport cu obiectivele stabilite. Prin urmare, în predarea-învățarea-evaluarea limbilor străine sporește vădit rolul activităților axate pe acțiune și realizarea unor sarcini concrete, inclusiv de natură comunicativă, într-un mediu specific, în cadrul unui domeniu particular de activitate, prin aplicarea în mod strategic a competențelor și capacităților deținute în vederea obținerii rezultatului scontat [3, p.15].

În acest sens, în mediul academic formal sau informal, curricular sau extracurricular, studentul de azi sau utilizatorul unei limbi/subiectul are de realizat anumite sarcini orientate spre un scop concret, al cărui rezultat depinde de îmbinarea armonioasă a unui ansamblu de competențe generale individuale, precum și de comunicare lingvistică și interculturală. Iată de ce, demersul nostru didactic, atât în context formal, cât și informal, axat pe abordarea comunicativ-acțională, este centrat pe formarea competențelor respective, accentul fiind pus pe cea interculturală. În ce măsură ne reușește acest lucru, este de văzut...

Bazat pe ipoteza că activitățile extracurriculare în limbi străine, organizate în mediul academic, reprezintă un factor de succes al formării competenței interculturale și de comunicare lingvistică, prezentul studiu își propune să testeze această aserțiune cu ajutorul unor evenimente organizate cu studenții-economiști în afara orelor practice de limbă franceză de afaceri.

În opinia noastră, subiectul abordat este de mare actualitate, căci formarea competenței interculturale și ameliorarea nivelului de înțelegere și comunicare între cetățenii plurilingvi ai Europei, care aparțin diferitor culturi, reprezintă un deziderat constant al Consiliului Europei, inclus în politica lingvistică a Uniunii Europene.

Așadar, subiectul cercetării are conexiuni cu varii concepte, noțiuni și termeni, printre care enumerăm: mondializare/globalizare, interculturalitate, context/mediu intercultural, integrarea europeană,

limbă, valori, plurilingvism, multilingvism, cultură, abordare /formare/ educație/ comunicare interculturală, competență, competență interculturală și de comunicare lingvistică, competență existențială, competențe profesionale și transversale, activitate extracurriculară, dimensiuni ale limbii, abordare comunicativ-acțională, sarcină, didactica limbilor străine, Curricula și Fișa unității de curs, metode, tehnici, instrumente, strategii, finalități, etc.

Investigația se bazează pe metodele universale de cercetare științifico-pedagogică, utilizate în cadrul cercetării atât teoretice (analiza și sinteza, inducția și deducția), cât și empirice (observarea directă în rolul de observator-participant). Alegerea metodelor de cercetare respective pentru studiul întreprins, se datorează faptului că ele sunt simple, accesibile, eficiente, euristice, dinamice.

Totodată, bogata experiență științifico-didactică în domeniu și competențele profesionale dobândite, au favorizat cercetarea de acțiune în contexte concrete, pe durata evenimentelor extracurriculare organizate, îmbinarea eficientă a metodelor descriptive centrate pe observația comportamentului și stilului de comunicare, a competențelor lingvistice, sociolingvistice, interrelaționale ale studenților-participanți.

Prin urmare, cele menționate mai sus, ne-au permis ca să testăm ipoteza inițială, să obținem date de ordin calitativ, să analizăm și explicăm unele fenomene și comportamente, să validăm rezultatele obținute în procesul de observație directă, și în cele din urmă, să tragem concluzii și să facem unele sugestii.

Demn de remarcat este și faptul că, studiul realizat a pretins să aducă o valoare adăugată în domeniul investigat printr-o abordare teoretică a conceptului de competență interculturală și a altor noțiuni și termeni care gravitează în jurul acestui concept, identificarea unor elemente constitutive/părți componente ale competenței respective, descrierea unor aspecte didactice ale formării competenței interculturale și de comunicare lingvistică (finalităților) prin prisma Curricula și a Fișei unității de curs la Limbi străine de afaceri, prezentarea unor forme, tehnici de activitate extracurriculară și evidențierea avantajelor, găsirea cheii succesului în formarea competenței interculturale, descrierea unor activități extracurriculare

în limba franceză, organizate cu scopul formării competenței interculturale și de comunicare lingvistică, formularea unor concluzii și sugestii.

2. Interculturalul și competența interculturală: aspecte teoretice

În teoria și practica educațională, dar și managerială din ultimele decenii se observă o preocupare intensă pentru domeniul interculturalului, în special, dar și pentru învățământul centrat pe competențe și formarea competenței interculturale și de comunicare, în particular, necesare tinerilor specialiști pentru a se integra cu succes în viața socială națională, regională sau internațională. Numeroși teoreticieni și practicieni: lingviști, pedagogi, antropologi, sociologi, psihologi, dar și economiști, manageri autohtoni și de peste hotare, au realizat o serie de studii fundamentale, pentru a explica cele mai importante concepte și noțiuni ale demersului intercultural (T.Cartaleanu, V.Goraș-Postică, T.Coзма, R.Bezede, M.Ianioglo, S.Popescu, A. Nedelcu, D.Nicolescu, D.Zaiț, S.Bălănică, D.Mara, X.Roegiers, B.H. Spitzberg, W.R.Cupach, M.Barret, G.Hofstede, S.F.Trompenaars, Ch.Hampden-Turner, R.Hall, etc.).

Din această perspectivă, literatura de specialitate, mai ales cea străină, abundă în informații, explicații conceptuale și metodologice, descrie varii aspecte complexe și delicate, propune reguli de bază, clasificări, tehnici, metode și instrumente adecvate unui demers intercultural autentic. Cu toate acestea, deocamdată, nu s-a ajuns la o definiție universal recunoscută a conceptelor de cultură, interculturalitate, competență interculturală. Pentru a găsi semnificația competenței interculturale, să analizăm câteva concepte.

Cultura este considerată o componentă fundamentală a societății, căci reprezintă „totalitatea valorilor materiale și spirituale create de omenire și a instituțiilor necesare pentru comunicarea acestor valori” [5, p.248]. Conceptul de *cultură* își are originea în antropologie desemnând, în sens larg, toată bogăția spirituală și materială a unei colectivități umane transmisă din generație în generație: credințe, valori, convingeri, norme, atitudini și comportamente, instituții și produse fizice ale activității umane.

Termenul *interculturalitate*, din punct de vedere etimologic, este un derivat al cuvântului *cultură* și *inter* - element de compunere însemnând *între*. Prin urmare, este vorba despre interacțiunea între două sau mai multe culturi existente într-un oarecare context. Important este faptul, că această interacțiune produce nu doar efecte de schimbare și adaptare culturală, ci și o evoluție pozitivă a relațiilor. Or, interacțiunea este productivă și benefică într-un cadru bazat pe egalitate, respect, acceptare, toleranță, cooperare și dialog cultural.

O abordare interculturală semnifică „studiul diferențierii normelor în raport cu specificitățile culturale ale zonelor de care sunt legate, se pun în relație fenomene culturale caracteristice schimbărilor sociale, se compară entități fără legături puternice între ele, națiuni de pe același continent sau de pe continente diferite, continente între ele, unitățile culturale universale, în ultimă instanță [12, p.80].

Formarea interculturală este un proces complex, dificil și delicat care trebuie să înzestreze viitorii specialiști cu abilități și competențe raportate permanent la intercultural, prin adaptarea propriei culturi la cea universală, o mai mare deschidere, cunoaștere și acceptare a valorilor, credințelor, obiceiurilor, comportamentelor, care pot fi uneori chiar contradictorii în comparație cu propriile percepții, dincolo de diferențele de limbaj. Acest lucru este realizabil prin cursuri speciale de cultură și civilizație, stagii și mobilități internaționale, contacte și schimburi de experiență cu specialiștii din diverse domenii, realități și contexte culturale.

Învățarea interculturală este „un proces centrat pe educat, este legată de contextul social în care trăiește subiectul și se bazează pe interacțiunea socială mediată prin limbaj. Acest lucru înseamnă dialog” [2, p.15].

Educația interculturală sau multiculturală este o dimensiune a educației integrale care se bazează pe câteva principii: educația pentru pace, pentru democrație, pentru o nouă ordine economică și pentru comunicare.

Comunicarea interculturală este un proces interactiv care are loc între persoanele din culturi diferite, care încearcă să facă un

schimb de idei, sentimente, simboluri, coduri prin intermediul limbajului atât verbal, cât și nonverbal. Dat fiind că comportamentul, experiența atât de viață, cât și cea lingvistică este diferită, înțelegerea, percepția sau interpretarea mesajelor poate fi defectuoasă, distorsionată, eronată. Nu în zadar, comunicarea interculturală este considerată „o provocare pentru orice responsabil care trebuie să facă față indivizilor cu profiluri diferite” [8, p.191].

Deseori, comunicarea între două culturi diferite tinde să stimuleze imaginația mintală a indivizilor, să-i focalizeze pe aspectele culturale și simboluri, ceea ce constituie un risc major, căci în aceste cazuri componenta afectivă va prevala asupra celei cognitive, considerată decisivă în acest tip de comunicare. Prin urmare, abordarea și înțelegerea interculturalului este supusă unor provocări, căci specialiștii în domeniu provin din diverse culturi care le-au influențat atitudinile și comportamentele, percepțiile și acțiunile. Concluziile și recomandările acestora trebuie tratate cu atenție, adaptate la contextul intercultural corespunzător, căci în diverse culturi ele pot crea confuzii, situații ridicole și disconfort.

Totodată, constatăm că diferențele de opinie ale autorilor referitoare la conceptele de mai sus derivă și din abordarea particulară a principalilor factori sau elemente comune ale interculturalității: evoluția culturală, limba/limbajul, religia, percepția asupra timpului, comportamentul uman, stilul de comunicare, stereotipul, schimbul, precum și codurile rituale, gesticulația, comunicarea nonverbală, miturile, accentul fiind pus pe diverse variabile și relații dintre specificitățile culturale, elemente comune și de diferențiere culturală [12, p.23]. Unii autori asociază competența interculturală, în mod prioritar, cu competența de comunicare, lăsând în umbră celelalte tipuri, elemente, părți componente. Alți cercetători nu fac distincție între competența culturală și interculturală care sunt în relație de complementaritate.

Încercarea de a sistematiza informația existentă pentru a găsi o definiție relevantă, exhaustivă și completă nu a fost deloc ușoară, căci există opinii diferite, iar autorii abordează conceptul de competență interculturală într-o manieră atât generală, cât și particulară, pornind

de la premisa că nu este vorba de o competență singulară, ci de un ansamblu de cunoștințe, abilități, aptitudini și comportamente, o capacitate de a le folosi armonios și eficient pentru a face față unor probleme de diversitate culturale. Mai mult, se face referință la capacitatea de a interacționa și comunica cu persoane din varii culturi sau comunități-țintă, de a înțelege, accepta și a se adapta la un nou context intercultural [11, p. 83].

În opinia M. Ianioglo et.al. „Competență interculturală – rezultatul complex al unui proces cognitiv care presupune realizarea a două obiective: lărgirea orizontului de percepție a ceea ce este străin; capacitatea de a-l accepta pe celălalt ca fiind diferit. Se demonstrează prin soluționarea eficientă a problemelor apărute în context intercultural și include următoarele componente: cognitivă, afectivă și comportamentală” [7, p.38];

Pentru a formula o definiție proprie a competenței interculturale, vom porni de la principiul „de la general spre particular”, analizând abordările unor cercetători renumiți în domeniu prezentate în lucrarea R. Pintilii [11, p. 84-86].

B. H. Spitzberg și W. R. Cupach au realizat o primă clasificare în care au delimitat 6 componente/tipuri de competențe care coexistă în cadrul competenței interculturale:

✓ *Competențe fundamentale* – abilitățile de cunoaștere pentru adaptarea cu ușurință la mediul nou și realizarea eficace a obiectivelor.

✓ *Competențe sociale* – abilitățile precum: empatia, compromisul, căutarea de soluții, munca în echipă, convingerea și încrederea în propria persoană, acceptarea diferențelor, ajutor în integrarea în echipă a persoanelor din culturi diferite.

✓ *Competențe referitoare la interacțiunea interpersonală* – modul, stilul personal de interacționare cu persoane străine într-un mediu cultural specific.

✓ *Competențe lingvistice* – abilitățile de folosire a limbii conform normelor sale gramaticale.

✓ *Competențe de comunicare* – abilitățile de comunicare interculturală, negociere, socializare, interacționare cu ajutorul competențelor lingvistice.

✓ *Competențe de interrelaționare* – capacitatea de a face față limitelor diversității culturale, de acceptare și adaptare la noul context.

Martyn Barrett, vestit cercetător în domeniul multiculturalismului, profesor de psihologie în cadrul Universității din Surrey, Marea Britanie, a propus o clasificare mai simplă, care include următoarele categorii:

✓ *Atitudinile față de alte culturi* – respectul, curiozitatea, deschiderea și dorința de a cunoaște mai mult despre alte culturi, eliminarea prejudecăților, care facilitează adaptarea la un nou mediu cultural, valorificarea diferențelor culturale.

✓ *Abilitățile* – a fi un bun ascultător, a fi flexibil, empatic în raport cu altă cultură, a comunica și interacționa adecvat, a evalua în mod critic.

✓ *Cunoștințele* – atât generale individuale, cultura generală, cât și lingvistice, sociolingvistice și de comunicare, care favorizează interacțiunea interculturală și individuală, cunoașterea și înțelegerea propriului mediu cultural, dar și a altor culturi.

✓ *Comportamentele* – modul, stilul individual de acțiune și de comunicare în cadrul întâlnirii cu alte culturi, o bună adaptabilitate comportamentală și comunicativă, acceptarea diferențelor pentru a ajunge la un acord benefic pentru ambele părți.

Bertelsmann Stiftung, renumit cercetător al diversității interculturale, susține că una sau câteva competențe nu pot să asigure pe deplin existența competenței interculturale. Iată de ce, în clasificarea propusă, autorul identifică tocmai *22 de elemente*.

În ordine descrescătoare și în funcție de importanța acestora, părțile componente ale competenței interculturale sunt: înțelegerea punctelor de vedere diferite asupra lumii; cunoașterea de sine și cunoașterea culturală de sine; adaptarea la un nou context cultural; abilitățile de observare și ascultare; deschiderea față de culturi și persoane noi; adaptarea la varii metode de comunicare interculturală

și stiluri de învățare; flexibilitatea; abilitățile de analiză, interpretare și relaționare; acceptarea ambiguităților; cunoașterea profundă și înțelegerea atât a propriei culturi, cât și a altui patrimoniu cultural; respect pentru alte culturi; empatie față de alte culturi; înțelegerea valorii diversității culturale; înțelegerea rolului și impactului cultural, situațional, social în diverse contexte istorice; flexibilitatea cognitivă pentru a opera schimbări la nivelul unei sau mai multor culturi; competențele sociolingvistice; atenția; memorarea judecăților de valoare; curiozitatea și descoperirea; învățarea prin interacțiune; viziunea etno-relativă; cunoștințele specifice despre cultură [11, pp. 84-86].

Observăm că, abordările de mai sus au câteva trăsături/elemente comune:

1. Elementele definiției comune ale competenței interculturale sunt: atitudinile, abilitățile, cunoștințele, comportamentele, cultura generală și universală, competența de comunicare, sociolingvistică și de interrelaționare.

2. Competența interculturală se caracterizează printr-o atitudine respectuoasă, plină de empatie față de alte culturi, o interacțiune productivă și o comunicare eficientă, cultură generală și deschidere către cea universală, precum și un comportament de acceptare, lipsit de stereotipuri și prejudecăți.

3. Elementele de bază ale competențelor generale individuale: cunoștințele (savoirs), deprinderile (savoir-faire), competența existențială (savoir-être) și capacitatea de a învăța (savoir-apprendre) sunt complementare procesului de formare a competenței interculturale, mai cu seamă, a celei de comunicare lingvistică.

4. Clasificarea lui B. Stiftung poate fi considerată cea mai amplă și relevantă, întrucât include numeroase componente care se regăsesc în abordările realizate de B. H. Spitzberg, W. R. Cupach și M. Barrett. Totuși, în realitate, este practic imposibil de atins un nivel complet de dezvoltare a competenței interculturale, cumulând toate elementele constitutive.

Așadar, sintetizând informația obținută, am putea defini *competența interculturală - o capacitate complexă care integrează*

un set de cunoștințe, deprinderi, aptitudini, abilități, atitudini, comportamente cognitive, afective și empatiche necesare pentru o interacțiune pozitivă și comunicare eficientă în vederea adaptării cu ușurință și conviețuirii într-un mediu cultural nou prin valorificarea diferențelor, rezolvarea unor situații de interacțiune și depășirea limitelor diversității culturale.

Totuși, în viziune proprie, insistăm asupra faptului că competența interculturală rămâne a fi un concept pedagogic operațional, vast, complex și controversat, greu de definit, căci înglobează varii tipuri, categorii și părți componente, este abordabil din multiple perspective (pedagogică, sociologică, psihologică, antropologică) la nivel cognitiv, afectiv și comportamental, având conexiuni directe cu comunicarea, limba, cultura, valorile, și este aplicabil în contexte multiple (formale/curriculare, informale/extracurriculare, culturale și, mai ales, interculturale).

3. Competența interculturală - aspecte didactice și cadrul legal (Curricula și Fișa unității de curs la Limba străină de afaceri)

Într-o lume caracterizată de diversitate lingvistică și multiculturală, limba este o punte de legătură între oameni și culturi. Limba ne reprezintă fiind parte integrantă a identității și culturii noastre. A învăța limbi străine înseamnă a înțelege mai bine alte popoare, modul lor de a gândi și acționa. Multilingvismul și învățarea limbilor străine oferă nenumărate oportunități pe plan economic, social și cultural, cum ar fi: oportunități educaționale, culturale, de carieră și afaceri, integrare profesională și deschidere către alte piețe de desfacere, cooperare, înțelegere reciprocă și comunicare eficientă, schimb de informații, inovații și de bune practici, mobilitate academică, călătorie, experiență interculturală, dezvoltare continuă etc.

Mai mult, multilingvismul facilitează mobilitatea cetățenilor și un dialog intercultural real. Prin urmare, procesul de mondializare/globalizare, precum și de integrare europeană și consolidare a identității europene, care a devenit practic, ireversibil, solicită eforturi sporite atât la nivel individual, cât și colectiv, privind educația și formarea interculturală, învățarea limbilor și îmbunătățirea

competenței de comunicare lingvistică. Or, absența competențelor necesare generează inegalități, dezechilibre, inconveniente, bariere, obstacole și neînțelegeri interculturale.

De aceea, specialiștii în domeniul predării limbilor, prin valorificarea dimensiunii interculturale, sunt îndemnați să elimine aceste lacune atât prin formarea *competenței plurilingve și pluriculturale* - „competența de comunicare lingvistică și de interacțiune culturală a unui actor social, care stăpânește, la diferite niveluri, mai multe limbi și are experiența mai multor culturi” [3, p.133], cât și dezvoltarea *competenței existențiale* definită ca „totalitatea caracteristicilor unui individ, a trăsăturilor morale și intelectuale ale unei persoane, precum și a atitudinilor comportamentale, care se referă la imaginea despre sine și despre alte persoane, la caracterul introvertit și extravertit manifestat la interacțiunea socială” [3, p.17].

Așadar, din perspectiva pedagogiei constructiviste și comunicativ-acționale, profesorul devine un intermediar și mediator cultural, facilitator al învățării limbilor străine, un moderator al interacțiunii și dialogului intercultural [3, p.19].

În acest context, menționăm că misiunea profesioniștilor din domeniul limbilor străine este una complexă, de durată, dificilă căci solicită competențe și demersuri specifice, dar nu și imposibilă. Iată câteva *argumente* în acest sens:

1. Republica Moldova este o țară plurilingvă și multiculturală, în care multilingvismul tinde să se dezvoltă într-un mod armonios.
2. Băștinășii au aptitudini înnăscute și o mare deschidere față de învățarea limbilor străine.
3. Tinerii de astăzi consideră multi- și plurilingvismul un avantaj competitiv, care le aduce beneficii atât la nivel personal, cât și profesional, inclusiv oportunități de a studia, munci și se odihni în Europa și în lume, ceea ce constituie o (auto)motivație puternică.
4. Situația socioeconomică precară determină populația, în special, tineretul, să migreze constant în căutarea unei vieți mai bune, să se adapteze la alte contexte sociale și culturale, având șanse sporite pe piața muncii internaționale.

5. Semnarea de către Republica Moldova a acordului de aderare la UE (23.06.2022) este un pas hotărâtor pentru implementarea politicii lingvistice a UE, acces, comunicare (inter)culturală, interacțiune, etc.

Considerăm că cele menționate mai sus, într-un fel sau altul, facilitează misiunea profesorilor de limbi străine privind formarea, dezvoltarea și consolidarea competențelor indispensabile într-un context intercultural, inclusiv cu ajutorul unor activități extracurriculare.

În această ordine de idei, în abordarea competenței interculturale ca domeniu de cercetare, este important să delimităm 2 aspecte complexe și sensibile, descrise detaliat în CECRL [3, pp. 86-105], care trebuie luate în calcul:

1. *Formarea competențelor generale* - include următoarele componente: cunoștințe (cultura generală, cunoștințe socioculturale, conștientizarea interculturală); aptitudini și deprinderi (aptitudini practice și deprinderi, aptitudini și deprinderi culturale); competența existențială; capacitatea de învățare (conștiința limbii și a comunicării, conștiința și aptitudinile fonetice, aptitudini de învățare, aptitudini euristice).

2. *Formarea competenței de comunicare lingvistică* - înglobează 3 elemente/părți componente/ competențe: lingvistică (competența lexicală, gramaticală, semantică, fonologică, ortografică, ortoepică); sociolingvistică (indicatorii relațiilor sociale, regulile de politețe, expresiile înțelepciunii populare, diferențele de registru, dialectul și accentul); pragmatică (competența discursivă, competența funcțională, competența de concepere schematică), care sunt constituite, în special, din cunoștințe, aptitudini și deprinderi.

În complementaritate cu cele expuse, menționăm că formarea competenței interculturale a studenților economiști este dictată de 2 dimensiuni distincte ale limbilor străine:

1. *Dimensiunea economică* (competențe mai avansate, calificări mai înalte, crearea de locuri de muncă, performanță, creșterea economică). Dimensiunea respectivă este solicitată de procesul de globalizare, accentuarea migrației, concurenței, inclusiv

pe piața muncii, extinderea afacerilor, a relațiilor culturale complexe, delocalizarea, parteneriatul, crearea de filiale etc.

2. *Dimensiunea socioculturală* (diferența și diversitatea culturală, nevoia de interacțiune și integrare, accesul la educație, muncă și servicii, dialogul intercultural, descoperirea și acceptarea unei noi culturi, civilizații, experiență lingvistică, etc.)

Drept răspuns la adaptarea și adecvarea la un nou mediu intercultural, ambele dimensiuni vizează, mai mult sau mai puțin, domeniile public, profesional, educațional și personal.

De altfel, competențele generale și de comunicare lingvistică, de rând cu dimensiunile multilingvismului sunt valorificate de cadrele didactice în beneficiul viitorilor specialiști, atât în context curricular, cât și extra-academic, în funcție de abilitățile, nevoile variate, particularitățile individuale și mijloacele disponibile, inclusiv TIC-urilor. *Activitățile comunicative* „implică exercițiul competenței de comunicare lingvistică într-un domeniu determinat, pentru recepția și/sau producerea unui sau mai multor texte în vederea îndeplinirii unor sarcini”, iar *competența de comunicare lingvistică* „îi permite unei persoane să acționeze, utilizând cu precădere mijloacele lingvistice” [3, p.15].

În ansamblu, *competența de comunicare lingvistică* este constituită de 3 părți componente:

1. *Competența lingvistică* - se referă la cunoștințele și deprinderile lexicale, fonetice, sintactice, fiind în legătură directă cu calitatea cunoștințelor, organizarea cognitivă și modul în care sunt stocate în memorie aceste cunoștințe, fie ele conștiente, explicite sau nu.

2. *Competența sociolingvistică* vizează prioritar normele sociale: formulele de adresare și de politețe, codificarea lingvistică a varii ritualuri în cadrul unei comunități, reglementarea relațiilor dintre generații, sexe, clase și grupuri sociale, afectând puternic comunicarea interculturală.

3. *Competența pragmatică* se referă la folosirea funcțională a resurselor lingvistice (realizarea funcțiilor comunicative, a actelor de vorbire), la măiestria, coeziunea și coerența discursului sau textului. [3, pp. 18-19].

Din cele expuse, constatăm că în procesul de predare-învățare-evaluare a limbilor străine, axat pe comunicare, acțiune și interacțiune, competența de comunicare lingvistică și elementele ei componente contribuie nemijlocit la formarea competențelor interculturale, generale, existențiale, multilingve și pluriculturale, care dezvoltă la studenți sensibilitatea și înțelegerea culturală, acceptarea diferențelor culturale, adaptarea la un mediu cultural nou, prin recurs la alte competențe și părți componente care țin de nivelul complex, profund și subtil al culturii și al comunicării nonverbale.

În această ordine de idei, aducem și alte argumente plauzibile în materie de învățare a limbilor și de formare a competenței interculturale și de comunicare lingvistică:

- În ultimele decenii, Consiliul Europei acordă o mai mare importanță conceptului de plurilingvism, promovându-l tot mai activ;

- Scopurile și obiectivele politicii lingvistice expuse în Cadrul european comun de referință pentru limbi: învățare, predare, evaluare (CECRL) se axează pe 3 principii focalizate pe încurajarea, susținerea și coordonarea eforturilor statelor membre, a ONG-urilor în vederea perfecționării procesului de predare-învățare-evaluare a limbilor străine, al cărui obiectiv major este formarea competenței de comunicare interculturală.

- De asemenea, adaptarea și reformarea sistemului de învățământ național în conformitate cu Procesul de la Bologna, reprezintă o prioritate pentru implementarea învățământului centrat pe competențe și dezvoltarea competenței interculturale și de comunicare lingvistică.

Pentru a atinge obiectivele menționate, cadrele didactice și științifico-didactice experimentate din cadrul departamentului Limbi Moderne a ASEM *elaborează și/sau actualizează periodic Curricula universitară și Fișele unităților de curs la limbi străine* conform legislației în vigoare, a noilor cerințe metodico-didactice, axate pe principii distincte, a cerințelor pieții muncii, nevoilor beneficiarilor de produse și servicii educaționale, în vederea asigurării un proces de predare-învățare-evaluare a limbilor de calitate.

În acest scop, *obiectivul major* al unităților de curs rezidă în dezvoltarea competențelor de comunicare orală și scrisă, specifice mediului de afaceri (cu precădere în domeniul profesional corespunzător) și formarea unui comportament intercultural pentru inserarea într-un mediu sociocultural francofon, anglofon, germanofon. Cursurile predate la ciclul I licență promovează *abordarea comunicativ-acțională în predarea limbilor de afaceri*, având următoarele *obiective*:

- Dezvoltarea gândirii critice, reflexive și autonome.
- Dezvoltarea competențelor de lucru cu dicționarele de specialitate, textele autentice.
- Formarea mecanismelor intelectuale care să combată și să prevină discriminarea și xenofobia.
- Dezvoltarea adaptabilității de inserție socială într-o societate în continuă schimbare.

De asemenea, cursurile respective urmăresc formarea a 2 tipuri de competențe: *competențe profesionale specifice (Cognitive: achiziții de cunoaștere și înțelegere; Funcțional-acționale/aplicative: analiză, aplicare comunicare, integrare, creare) și competențe transversale (Autonomie și responsabilitate; Interacțiune socială; Dezvoltarea personală și profesională)*. Bineînțeles, formarea competenței interculturale are loc concomitent cu formarea competențelor atât profesionale generale, specifice, cât și transversale (de natură transdisciplinară), în context curricular și/sau extracurricular.

Rezultatele învățării/ finalitățile cursului sunt formulate de cadrele didactice și se exprimă în termeni de *competențe*, care reprezintă ansamblul de cunoștințe, deprinderi și caracteristici individuale ale studenților care le permit să realizeze anumite sarcini, acțiuni. Ansamblul de competențe dobândite în procesul de predare-învățare-evaluare a limbilor străine este considerat drept mecanism/instrument de integrare socio-profesională de succes. Astfel, finalitățile educaționale sunt abordate prin prisma competențelor specifice. În acest sens, competențele reprezintă un

nou sistem de referință al finalităților de formare profesională, personală, inclusiv interculturală.

Formarea sistemului de competențe se realizează de către profesorii de limbi străine cu ajutorul unităților de conținut inter-, intra-, trans- și/sau multidisciplinare, a unor teme de actualitate în plan local, național, internațional. Or, competențele profesionale și transversale sunt indispensabile absolvenților pentru soluționarea eficientă și creativă a problemelor și situațiilor noi de muncă, inclusiv în context intercultural.

Este important să menționăm, că calitatea competențelor dobândite de studenți în cadrul cursurilor practice de limbi străine de afaceri, este condiționată nu doar de conținuturile propuse, ci și de utilizarea strategiilor didactice pertinente atât tradiționale, cât și moderne, de activitatea individuală care include varii sarcini de lucru în sala de curs sau autonom, precum și de activitățile extracurriculare organizate.

În final, cu ajutorul unor strategii de evaluare inițială, formativă, sumativă, prin instrumente valide, fidele și obiective, pe baza unor criterii unice, transparente, corelate ariei tematice, studentul este motivat spre succes, autodepășire, autoevaluare a nivelului de evoluție, conștientizare a punctelor forte și slabe, fiind ajutat să se integreze în mediul social.

În general, profesorii din cadrul departamentului elaborează semestrial teste de evaluare a competenței de comunicare lingvistică, conform nivelului de referință atins, care includ un barem de corectare și 3 itemi/probe/sarcini: înțelegerea atât a mesajului oral (audiere), cât și a textului scris (citire), producerea/exprimarea scrisă. Competența de comunicare orală este verificată în cadrul orelor practice de limbă străină.

Astfel, în procesul de formare a competențelor profesionale, transversale și interculturale, cadrele didactice trebuie să mobilizeze varii resurse de natură cognitivă, afectivă, volitivă, interactivă, acțională, socială, motivațională și alte capacități pe care le posedă. De fapt, acest proces complex, de durată, necesită, pe lângă o

perfecționare profesională continuă a cadrelor didactice implicate, și o formare interculturală.

Așadar, formarea competenței interculturale și de comunicare lingvistică este un proces complex, multiaspectual, centrat pe student, bazat pe interacțiune, care se realizează prin intermediul limbajului (un dialog intercultural) pe de o parte, și pe acțiune, pe de altă parte, și implică varii strategii pentru realizarea unor sarcini și activități comunicative sau de prelucrare a textelor orale sau scrise, care să faciliteze ulterior adaptarea la un mediu cultural diferit.

4. Forme și tehnici variate de activități extracurriculare în vederea formării competenței interculturale

În general, mecanismul de formare și dezvoltare a competențelor profesionale, transversale, de comunicare lingvistică și interculturală descris detaliat în Curricula și Fișa unității de curs la Limba străină de afaceri, cuprinde varii finalități, conținuturi, strategii/activități/sarcini de predare-învățare-evaluare, produse, etc., fiind dependent de numeroși factori: calitatea interacțiunilor profesor-student, student-student, implicarea, (auto)motivația, activitatea la orele practice, autonomă, individuală, extracurriculară, etc.

În opinia noastră, activitățile extracurriculare academice constituie un factor de succes și un instrument eficient în procesul de învățare a limbilor străine, de formare și consolidare a competențelor atât generale, de comunicare lingvistică și interculturale, cât și profesionale specifice și transversale. De asemenea, pentru o mai bună cunoaștere a societății în plan economic, politic și sociocultural, o conștientizare interculturală, în cadrul acestor evenimente sunt valorificate ambele dimensiuni ale multilingvismului: socioculturală și economică.

De obicei, în domeniul educațional, scopul evenimentelor extracurriculare organizate reflectă funcțiile, obiectivele generale și specifice ale acestora: educațional(e), formativ(e), corectiv(e), de ghidare/orientare profesională, de dezvoltare a unor competențe, etc. Un aspect important al activităților extracurriculare este și faptul că

ele au numeroase finalități intelectuale, educative, morale și afective, estetice, lingvistice și culturale.

Detaliind, e necesar să menționăm că *în cadrul orelor de curs/în învățarea formală* a limbilor engleză, franceză și germană, cât și *în afara orelor de curs/în învățarea informală* (în cadrul evenimentelor extracurriculare), cadrele didactice de la departamentul Limbi Moderne valorifică atât *dimensiunea ludică a limbii* (jocuri de rol, studii de caz, jocuri de simulare, jocuri de cuvinte, jocuri de societate: orale sau scrise, audiovizuale, activități individuale: cuvinte încrucișate, rebusuri și alte activități creative), cât *utilizarea estetică sau poetică, imaginativă sau artistică a limbii* (cântecul, sceneta, teatrul, recitalul de poezie, audierea, lectura, scierea, recitarea unor texte de imaginație, benzile desenate, caricaturile etc.) [3, p.51].

În prezent, se atestă o multitudine de *forme și tehnici de activități extracurriculare în limbi străine*: științifice, culturale, cognitive, formative, informative, de divertisment, etc. Printre acestea se enumeră: conferința, simpozionul, masa rotundă, panelul de discuții, cercul studentesc pe subiecte, dezbateră, workshopul, expoziția tematică, flashmobul, concursul de eseuri/postere, festivalul, recitalul de poezie, evenimentul/sărbătoarea legală/ziua internațională, atelierul de comunicare, centrul de reușită universitară, excursia sau vizita la bibliotecă, muzeu, expoziție, teatru, organizație, întreprindere, instituții ale statului, etc.

Realitatea ne demonstrează că toate activitățile extracurriculare în domeniul educațional au numeroase puncte forte, contribuind nemijlocit la formarea unor abilități de lucru în echipă și/sau autonom, creativ, interactiv. Cu toate acestea, ele au și limite, căci unele forme sunt valorificate din plin de către profesori și studenți, altele - mai puțin utilizate sau doar cu anumite ocazii, căci solicită mai mult timp și efort pentru organizare, implică un număr mai mare de participanți, necesită instrucțiuni clare, scenariu detaliat, sarcini bine gândite, motivare, instruire prealabilă, cerințe cognitive înalte, abilități creative, competențe (inter)culturale de comunicare

lingvistică mai avansate, deprinderi de lucru autonom și în echipă și în grup, dorință, voință, etc.

5. Avantaje ale activităților extracurriculare în limbi străine

De fapt, activitățile extracurriculare în limbi străine, organizate în afara orelor de curs, aduc multiple beneficii tuturor: studenților-participanți, invitaților și organizatorilor. Printre numeroasele avantaje, enumerăm următoarele:

- Contribuie la formarea și dezvoltarea unui ansamblu de competențe necesare studenților care vor interacționa cu alte culturi, atât generale, cât și de comunicare lingvistică, profesională și transversale, plurilingvă și multiculturală, interculturală.
- Amplifică dorința, necesitatea cunoașterii mai multor limbi străine (plurilingvismul).
- Contribuie la extinderea mobilității internaționale și integrării europene prin recunoașterea competenței lingvistice și a calificărilor.
- Impulsionează adaptarea la un nou spațiu/mediu cultural în contextul mobilității academice, stagiilor de formare, angajării în câmpul muncii în altă țară, călătoriilor.
- Cultivă toleranța, empatia față de alte culturi, conștientizarea, înțelegerea și recunoașterea interculturală, acceptarea diversității și a pluralismului cultural.
- Facilitează înțelegerea rolului și impactului culturii, a valorii diversității culturale în viața socială și profesională.
- Favorizează cunoașterea obiectivă și o mai bună înțelegere a patrimoniului cultural universal, a similitudinilor și deosebirilor distinctive, îmbogățind existența și experiența umană.
- Stimulează interesul, curiozitatea, creativitatea, cercetarea, descoperirea, gândirea reflexivă și critica, metacogniția, libertatea de exprimare, stima de sine autoevaluarea, autorealizarea.

- Dezvoltă individualitatea, curajul, abilitatea de a lucra în echipă, independent sau autonom.
- Contribuie la dezvoltarea unei personalități sănătoase, echilibrate, armonioase, purtătoare de noi cunoștințe interculturale și valențe culturale.
- Promovează învățarea prin interacțiune și descoperire, schimbul cultural, cooperarea reciprocă.
- Asigură un comportament lingvistic și socio-lingvistic productiv și eficient.

Așadar, într-un fel sau altul, șirul de beneficii enumerate pot servi drept argumente forte în organizarea și implicarea studenților în varii activități extracurriculare în limbi străine.

6. Cheia succesului în achiziționarea competenței interculturale

Bineînțeles, cheia succesului în obținerea unor rezultate palpabile în materie de competențe interculturale, la nivel individual și colectiv, depinde de mai mulți factori obiectivi și subiectivi, interni și externi. Totuși, experiența proprie ne permite să insistăm asupra faptului că în mediul academic, informal sau formal, există 2 elemente-cheie care asigură succesul în formarea și dezvoltarea competenței interculturale și de comunicare lingvistică, cu ajutorul unor activități extracurriculare în limbi străine.

În primul rând, este vorba despre *profesorul/ îndrumătorul/ mentorul*, care planifică și organizează evenimentul (interactiv, interesant și util), sporește motivația, stimulează, încurajează și *studentul/discipolul/beneficiarul*, care acceptă provocarea, are dorință și voință, participă și se implică activ.

Ulterior, pentru a realiza cu succes activitatea și a atinge scopul și obiectivele fixate, ambele părți trebuie să respecte anumite *condiții de pregătire, parcurgând câteva etape de organizare a activităților extracurriculare*:

1. Stabilirea genericului, temei, tematicii, scopului, obiectivelor, contextului.
2. Redactarea scenariului, conținutului.

3. Identificarea formelor, metodelor, mijloacelor, instrumentelor, acțiunilor.

4. Distribuirea sarcinilor, rolurilor, identificarea moderatorilor/animatoilor.

5. Fixarea timpului, perioadei optime de organizare și realizare.

6. Identificarea finalităților, a competențelor pentru a fi formate și dezvoltate.

7. Stabilirea metodelor de evaluare a rezultatelor/produsului și de autoanaliză.

8. Tragerea unor concluzii și învățăminte.

Astfel, colaborarea și conlucrarea eficientă în echipă/grup, individuală și autonomă, respectarea obligatorie a etapelor susmenționate și o bună planificare și organizare, conduc iminent la realizarea unor evenimente extracurriculare interesante, care favorizează achiziționarea unor abilități, cunoștințe, comportamente, atitudini specifice necesare pentru un dialog intercultural eficient, facilitează adaptarea la un mediu cultural diferit de al țării de origine, într-un cuvânt, la formarea și dobândirea competenței interculturale și de comunicare lingvistică.

7. Masa rotundă și panelul de discuții - activități extracurriculare în limba franceză pentru dezvoltarea competenței interculturale și de comunicare lingvistică

Mediul învățării academice trebuie să fie suficient de stimulativ și diversificat pentru a oferi fiecărui student o motivație susținută în vederea dezvoltării personale și profesionale armonioase. Tocmai de aceea, organizarea unor activități și evenimente extracurriculare le permite studenților să exploreze și să valorifice eficient legăturile interdisciplinare și intercurriculare, instrumentele intelectual-cognitive și emoțional-afective proprii unei educații integrale.

Printre obiectivele activității extracurriculare cu studenții, enumerăm: creșterea motivației studenților pentru învățarea limbilor străine; încurajarea climatului deschis pentru alte valori culturale; dezvoltarea personalității prin activități interpretative; dezvoltarea

gândirii critice, reflexive, originale, creative în cadrul activităților de grup; organizarea și promovarea lucrului individual și în echipă; implementarea tehnologiilor educaționale postmoderne; promovarea valorilor etico-morale și spirituale; sporirea nivelului de cunoștințe generale; îmbogățirea vocabularului; realizarea unor obiective din programele și strategiile de dezvoltare în diverse domenii, naționale și ale ASEM, etc.

De-a lungul anilor, în ASEM, secțiunile Limba Franceză, Limba engleză și Limba germană, inclusiv Cercurile studențești tematice „La Francophilie” și „English Club” din cadrul catedrei Limbi Moderne Aplicate, ulterior a Departamentului Limbi Moderne, au valorificat cu succes un bogat arsenal de metode și tehnici de lucru cu studenții în afara orelor de curs. Printre acestea enumerăm: organizarea a 10 ediții a Conferinței științifice studențești „Probleme economice, politice și sociale și căi de soluționare”/„Probleme economice, sociale și politice actuale în viziunea tinerilor”, organizarea secțiunilor în l. franceză și l. engleză în cadrul Simpozionului Științific al Tinerilor Cercetători „Provocările lumii contemporane sub aspect cultural, social și economic”, sesiuni de comunicări („Socio-Economic Aspects and Tendencies in the Modern World”, „Dimensions francophones”), mese rotunde („Nous sommes Francos!”, „Le livre fait vivre”, „Bon livre, bon compagnon”, „Advertising – a Form of Brainwashing”, „Landeskunde - Kompetenz durch aktuelles Wissen. Tatsachen über Deutschland”, „Traficul de ființe umane este inuman. Tu contezi!”), paneele de discuții („Market Leader in Education”, „Encouraging Leadership for 30 Years”, „A virtual round trip in England”, dedicat Zilei Limbii Engleze – 23 aprilie, „I am proud to be a student”, „Eine virtuelle Reise nach Deutschland”, „Entrepreneurs français qui ont changé le monde”, „La puissance économique des villes françaises”), brain-ringuri („A travers l'économie”, „Business ethics”, „Connaissez-vous la France?”), concursuri de dezbateri („Enjeux des jeux”, „Multilinguisme – un atout de la nouvelle génération?!”, „Vers une culture des affaires: mentalités, comportements, éthique”), expoziții tematice dedicate Zilei Francofoniei – 20 martie, concursuri de eseuri

(„Mon idée pour le français”, „Le rôle du facteur linguistique dans la formation de futurs économistes”, „Le rôle du professeur dans l’enseignement supérieur”), concursuri și expoziții de postere („J’aime la francophonie”, „Dimensions francophones”, „La francophonie en Moldavie”), festivaluri („Kaléidoscope francophone”, „Mosaïque francophone”), recitaluri tematice de poezie în limba franceză, workshop-uri („Schimb intercultural: de la cunoaștere spre prietenie”, „Disruptions to The Internet World : Challenges, Opportunities, and Perspectives”, „The Metaverse : The Arrival of The Future of 3D Research, Learning, Life & Commerce”), flashmoburi, evenimente/sărbători în masă/zile naționale și internaționale: „L’Europe à la une!”, „OUI à l’Europe!”, „Kaléidoscope européen” (9 mai - Ziua Europei); „26 septembre - Ziua europeană a limbilor”, „Qui langue a, à Rome va”; „La jeunesse c’est le printemps de la vie”, „Est-il facile d’être jeune?” (17 noiembrie - Ziua Internațională a Studenților); „Dragobetele - la fête de l’amour”, „Le véritable amour est une langue que le sourd peut entendre et l’aveugle peut voir”, „St. Valentine Party” (24 februarie - Dragobetele, 14 februarie - Ziua Sf. Valentin); „Sois libre! Les trafiquants vendent des rêves” (18 octombrie – Ziua Internațională Antitrafic); „Le 5 octobre - Journée professionnelle de l’enseignant”; „Halloween” – 31 octombrie și multe alte activități extracurriculare.

Majoritatea evenimentelor au fost mediatizate pe paginile ziarului ASEM „Curierul economic” sau, mai recent, pe paginile web și de facebook a departamentului.

De altfel, această tradiție frumoasă persistă, deoarece studenții obțin nota maximă pentru activitatea individuală în cazul în care participă minim la o activitate extracurriculară, ceea ce este un element suficient de motivant.

În cele ce urmează, vom prezenta 2 activități extracurriculare organizate în acest an de studii, cu studenții-economiști din anul 1, ciclul I Licență. Manifestările au avut varii finalități educative, formative, intelectuale, morale, cognitive, afective, comportamentale, lingvistice, (inter) culturale. Activitățile au fost realizate în semestrul 2, deoarece nivelul comun de referință a competențelor

dobândite atins este B1+/B2-, unde B1+ corespunde unui grad superior al nivelului-prag, iar B2- corespunde nivelului avansat sau a unui utilizator independent.

1. Masa rotundă cu genericul: „*Cartea te învață cum să trăiești*”/„*Le livre fait vivre*”, ediția a 4-a, dedicată Zilei internaționale a Francofoniei, organizată pe 23.03.22 în sala de lectură „Paul Bran”. Colecție în limbi străine, în colaborare cu Centrul de Informare a Uniunii Europene a BŞ a ASEM.

Publicul-țintă – studenții francofoni și francofili de la facultățile Economie generală și Drept, Business și Administrarea Afacerilor, invitați speciali, profesori, angajați ai Bibliotecii Științifice a ASEM, 2 studente-moderatoare din cadrul fiecărei facultăți.

Scopul: Încurajarea și promovarea lecturii atât în limba maternă, cât și în limbi străine, cultivarea dragostei de carte și frumos, stimularea activității în sălile de lectură ale ASEM.

Obiectivele:

1. Formarea și dezvoltarea competenței interculturale și de comunicare lingvistică, inclusiv de înțelegere (lectură, audiere), vorbire (participare la conversație, discurs oral), scriere (exprimare scrisă).

2. Dezvoltarea competenței pluriculturale, a aptitudinilor de deschidere și interesului față de literatura universală, opere literare, biografia scriitorilor.

3. Dezvoltarea capacității de a învăța; a aptitudinilor (de descoperire) euristice; ridicarea nivelului de cultură generală și a orizontului de cunoștințe; îmbogățirea vocabularului

4. Dezvoltarea competenței existențiale, a cunoștințelor socioculturale; a personalității instruite și culte; promovarea valorilor europene și francofone.

5. Conștientizarea interculturală; sensibilizarea față de cultura universală; formarea spirituală și îmbogățirea emoțională.

6. Dezvoltarea aptitudinilor practice și a deprinderilor interculturale; stimularea activităților creative, reflexive, autonome, a lucrului în grup și în echipă.

7. Valorificarea dimensiunilor ludice, artistice și imaginative ale limbii prin varii activități estetice.

Metodele, tehnicile, instrumentele:

1. Prezentări PowerPoint: „Micul prinț/ Le Petit Prince” de Antoine de Saint-Exupéry, „Să nu ucizi o pasăre cântătoare/ Ne tirez pas sur l’oiseau moqueur” de Harper Lee, „Dragoste în contratimp/ A toi la nuit, à moi le jour”, autor Beth O’Leary, „Sub aceeași stea/ Sous la même étoile”, autor John Green, „Tema pentru acasă/ Le devoir à rendre” de Nicolae Dabija, „Povara bunătații noastre/ Le fardeau de notre bonté”, autor Ion Druță, Jane Austen „Orgoliu și Prejudecăți/ Orgueil et préjugés”, „Eu încă te iubesc/ Je t’aime encore”, de Cristina Chiperi, imagini, fotografiile din operele literare.

2. Postere tematice: „L’univers est un immense livre”, „Le livre fat vivre”, motto, aforisme, citate, proverbe despre carte și lectură, ecusoane/emblema evenimentului.

3. Activități interactive și cognitive: rebusul, construirea aforismelor și comentarea lor, identificarea autorilor după titlul cărții, după caricaturi, chestionarul.

4. Secvențe video, audio din operele literare citite, lectură din poezia franceză.

5. Descrieri, comentarii, opinii personale, concluzii.

6. Pauze muzicale și de divertisment.

Rezultatele învățării (Finalitățile). Studenții pot/sunt capabili:

1. Să realizeze activități comunicative și de mediere.

2. Să citească, traducă, înțeleagă, parafrazeze, explice, interpreteze, să identifice ideile principale ale unor texte autentice, făcând o prezentare și descriere succintă sau detaliată a cărților citite.

3. Să înțeleagă mesajele video, secvențele audio și informațiilor prezentate.

4. Să utilizeze corect și adecvat repertoriul lexical, vocabularul, sinonime/antonime, să se exprime corect, clar și coerent, oral și în scris, din punct de vedere gramatical referitor la subiectele culturale abordate.

5. Să participe la un schimb eficient de informații, o conversație, prezentând și susținând punctele de vedere exprimate.

6. Să facă o descriere cu ușurință, să comunice cu suficientă corectitudine, spontaneitate și fluentă, respectând intonația și pronunția clară.

7. Să structureze și să prezinte într-un mod creativ și original informația din cărțile citite, să o sintetizeze și rezume, să formuleze concluzii, sugestii sau recomandări.

7. Să elaboreze și să prezinte PPT, postere tematice, jocuri interactive și intelectuale, să selecteze secvențe audio și video referitoare la subiectul abordat, valorificând dimensiunilor ludice, artistice și imaginative ale limbii.

8. Să conștientizeze rolul cărții - sursă credibilă, inepuizabilă de informații, emoții și sentimente, prieten și consilier etern.

9. Să utilizeze noile tehnologii de comunicare (TIC-urile) în dobândirea abilităților practice și de învățare autonomă.

10. Să coopereze în activitatea de grup, să accepte o experiență nouă, să manifeste o atitudine empatică, deschisă față de alte valori, comportamente, opinii.

11. Să valorifice cunoștințele obținute atât generale, cât și socioculturale despre cultura națională și universală (autori clasici și contemporani, operele lor literare).

12. Să conștientizeze rolul competenței interculturale și de comunicare lingvistică pentru dezvoltarea personală și profesională.

Premierea participanților

Diplome de participare studenților, diplomă pentru organizarea activității, mici cadouri din partea Delegației UE în RM.

2. Panelul de discuții cu genericul : „Da Europei”!/ „OUI à l’Europe”! dedicat Zilei Europei – 9 mai, ediția a 3-a, organizat pe 12.05.2022 în sala de lectură „Paul Bran”. Colecție în limbi străine, în colaborare cu Centrul de Informare a Uniunii Europene a BŞ a ASEM.

Publicul-țintă – studenții francofoni și francofili de la facultățile Business și Administrarea Afacerilor, Economie Generală și Drept, invitați speciali, profesori, angajați ai Bibliotecii Științifice a ASEM, 2 studente-moderatoare din cadrul fiecărei facultăți.

Scopul: Promovarea dialogului intercultural, a valorilor europene comune (democrația, drepturile omului, statul de drept, etc.) în contextul diversității culturale și lingvistice.

Obiectivele:

1. Formarea și dezvoltarea competenței interculturale și de comunicare lingvistică, inclusiv de înțelegere (lectură, audiere), vorbire (participare la conversație, discurs oral), scriere (exprimare scrisă).

2. Dezvoltarea competenței plurilingve și pluriculturale, a aptitudinilor de deschidere și interesul față de valorile universale, europene și francofone.

3. Familiarizarea cu istoria creării UE, simbolurile, avantajele și beneficiile construcției europene; dobândirea cunoștințelor despre personalități marcante care au stat la baza fondării UE.

4. Dezvoltarea capacității de a învăța, a aptitudinilor (de descoperire) euristice; ridicarea nivelului de cultură generală și a orizontului de cunoștințe; îmbogățirea vocabularului.

5. Dezvoltarea competenței existențiale, a cunoștințelor socioculturale; formarea opiniei vizavi de Uniunea Europeană, valorile comune și prioritățile ei; promovarea valorilor universale, europene și francofone.

6. Conștientizarea interculturală, sensibilizarea față de cultura, tradițiile, portul popular, limbile vorbite, gastronomia europeană; formarea spirituală, îmbogățirea emoțională.

7. Dezvoltarea aptitudinilor practice și a deprinderilor interculturale; stimularea activităților creative, reflexive, autonome, a lucrului în echipă, participarea la proiecte comune.

8. Valorificarea dimensiunilor ludice, artistice și imaginative ale limbii prin activități estetice.

9. Identificarea oportunităților oferite de multilingvism, interculturalitate, integrarea europeană.

10. Instruirea privind accesarea site-ului Bibliotecii Electronice a UE.

Metodele, tehnicile, instrumentele:

1. Prezentări PowerPoint: „Les racines de la construction européenne”, „Les pères fondateurs de l’Union européenne”, „Les symboles de l’UE”, „Les langues parlées en Europe”, „Les traditions des pays européennes”, „Espagne: Avant et Après l’adhésion à l’UE”, „Les avantages de la construction européenne”.

2. Călătorii virtuale: „Découvrez l’Europe en train!”, „Les plus beaux endroits de l’Europe”.

3. Activități interactive și cognitive: rebusul „Découvrons l’Europe!”, construirea aforismelor și comentarea lor, jocul distractiv „Ghicește persoana după caricatură”, victorina „Connaissez-vous bien Union européenne et le Conseil de l’Europe ?”, concursuri, întrebări-răspunsuri.

4. Sondajul de opinie: „Cât de europeni suntem, de fapt? ”.

5. Secvențe video: Qu’est-ce que l’UE?, audio: imnul Europei „Ode à la joie”, pauze muzicale și de divertisment.

6. Postere tematice: „La cuisine européenne”, „Pays membres de l’UE”, motto, aforisme, citate, proverbe, ecusoane/emblema evenimentului.

7. Descrieri, comentarii, opinii personale, concluzii.

Rezultatele învățării (Finalitățile). Studenții pot/sunt capabili:

1. Să citească, înțeleagă, parafrazeze, explice, interpreteze, să identifice ideile principale ale unor texte autentice, făcând o prezentare și descriere succintă sau detaliată pe marginea subiectului abordat.

2. Să înțeleagă mesajele video, secvențele audio și informațiilor prezentate.

3. Să utilizeze corect și adecvat repertoriul lexical, vocabularul, sinonime/antonime; să se exprime corect, clar și coerent, oral și în scris, din punct de vedere gramatical referitor la subiectele culturale abordate.

4. Să participe la un schimb eficient de informații, o conversație, prezentând și susținând opiniile exprimate.

5. Să facă o descriere cu ușurință, să comunice cu suficientă corectitudine, spontaneitate și fluență, respectând intonația și pronunția clară.

6. Să analizeze, structureze, sintetizeze și rezume informațiile referitoare la subiectul pus în discuție; să argumenteze punctul de vedere prin analize comparative; să formuleze concluzii, sugestii sau recomandări.

7. Să elaboreze într-un mod creativ, original și să prezinte PPT, postere tematice, jocuri interactive, intelectuale, cognitive; să realizeze un sondaj de opinie, să selecteze secvențe audio și video în contextul tematicii, valorificând dimensiunilor ludice, artistice și imaginative ale limbii.

8. Să utilizeze eficient sursele de informare și formare personală și profesională, noile tehnologii de comunicare (TIC-urile) în dobândirea abilităților practice și de învățare autonomă.

10. Să coopereze în activitatea de grup, să realizeze varii sarcini comunicativ-acționale, să accepte o experiență nouă.

9. Să valorifice cunoștințele obținute atât generale, cât și socioculturale despre cultura și valorile europene, să conștientizeze rolul competenței interculturale și de comunicare lingvistică pentru dezvoltarea personală și profesională.

10. Să manifeste o atitudine empatică, deschisă față de alte culturi, comportamente, opinii, multilingvism și interculturalitate, un interes sporit față de UE, valorile și oportunitățile oferite, față de rapoartele Comisiei Europene, activitatea Parlamentului European, procesul de integrare europeană a Republicii Moldova.

11. Să demonstreze abilități de accesare a site-ului Bibliotecii Electronice a UE pentru dezvoltare personală și profesională.

Premierea participanților

Diplome de participare studenților, diplomă de apreciere pentru promovarea valorilor europene în RM organizatorului, mici cadouri din partea Delegației UE în RM.

Așadar, observările noastre directe în rolul de observator-participant, dar și analiza și evaluarea rezultatului/produsului obținut în comun cu studenții, denotă că activitățile propriu-zise au fost bine planificate și organizate minuțios (pregătirile au început după sesiunea de iarnă), au avut loc în perioada optimă (fără evaluări), au fost bogate în conținut, interactive, ceea ce a contribuit la realizarea cu succes a scopurilor propuse, dar și a obiectivelor atât curriculare, cât și extracurriculare.

Mai mult, tematica a fost actuală, interesantă, utilă, stabilă de comun acord, ceea ce a facilitat selectarea materialelor necesare și elaborarea scenariilor, distribuirea sarcinilor și rolurilor. Întrucât masa rotundă este la a 4-a ediție, iar panelul de discuții la a 3-a, suportul metodic-didactic și logistic, acordat atât de profesor, cât și de BȘ a ASEM, a contat foarte mult, fiind util pentru studenții aflați la prima lor experiență.

În opinia participanților, rezultatele au întrecut așteptările, dat fiind responsabilitatea, implicarea, colaborarea și cooperarea de care au dat dovadă (în pofida faptului că erau din grupe, specializări și facultăți diferite și nu se cunoșteau până la eveniment), dar și susținerea, motivarea, încurajarea, sfaturile și ajutorul oferite de profesor și angajații BȘ.

De asemenea, metodele, tehnicile și instrumentele alese au favorizat realizarea obiectivelor fixate, a finalităților, au condus la formarea, dezvoltarea și consolidarea unor competențe necesare în context pedagogic, (inter)cultural, situații concrete (existente sau care pot să apară pe parcursul activității de integrare socială, culturală, lingvistică, profesională).

În această ordine de idei, menționăm că rezultatele obținute de datorează și corelării reușite/eficiente a cunoștințelor generale ale studenților (savoirs - a ști/a cunoaște), deprinderilor (savoir-faire - a face/a realiza, a competenței existențiale (savoir-être – a fi), a capacității/ aptitudinilor de a învăța (savoir-apprendre), a competenței de comunicare lingvistică (care integrează trei componente: lingvistică, sociolingvistică și pragmatică) și valorificării acestora la nivel oral,

scris, descriptiv, narativ, argumentativ, euristic, aplicativ pe parcursul seminarelor de limbă franceză și a evenimentelor organizate.

Prin urmare, cunoștințele, deprinderile, capacitățile, aptitudinile pe care le posedă studenții sau sunt formate, dezvoltate, consolidate pe parcursul orele practice sau în timpul activităților extracurriculare, conduc la rezultate palpabile atât la nivel general (lingvistic), cât și (inter)cultural sau existențial.

În acest context, menționăm că reușita activităților realizate denotă și faptul că implicarea activă a studenților în organizarea acestor evenimente a fost foarte benefică, oferindu-ne prilejul de a-i sensibiliza față de aprecierea adevăratelor valori culturale naționale, europene și universale, de a promova și cultiva dragostea de carte și de frumos, spiritul de toleranță, empatie, deschidere și acceptare a altor valori, de a descoperi și aprecia diversitatea lingvistică și culturală, tradiții, stiluri, comportamente, etc.

Suntem convinși că momentele de revelație și reflecție din cadrul evenimentelor respective asupra mai multor concepte și noțiuni (autenticitate, creativitate, originalitate, personalitate, talent, dragoste, valori general-umane, limbă, cultură, aptitudini, dialog cultural, democrație etc.) și-au lăsat amprenta asupra participanților, contribuind la formarea competențelor-cheie necesare tinerilor în epoca globalizării/mondializării și integrării europene.

Un aspect deloc neglijabil, remarcat de toți participanții, este că implicarea în aceste activități interactive a sporit gradul de cooperare cu studenții de la alte facultăți, din alte grupe, a îmbunătățit relația student-profesor, student-student, generând o descătușare și depășire a propriilor limite, în special, a fricii de comunicare în limba franceză în fața publicului.

De asemenea, studenții au dobândit noi cunoștințe generale și socioculturale despre cultura, istoria națională și universală (autori clasici și contemporani, operele lor literare), și-au exprimat voința și dorința de a trăi împreună „într-un spațiu al păcii și stabilității”, care este o șansă în plus de a ne considera „Europeni”. Or, concluzia la care s-a ajuns este că „Europa stimulează progresul mondial. Ea este o oază de democrație și drepturi, de pace și onestitate”/„L'Europe, la

composante qui stimule le progrès mondial. C'est une oasis de la démocratie et des droits, de la paix et de l'honnêteté”.

Prin urmare, cconștientizarea interculturală, perfecționarea abilităților de comunicare, îmbogățirea experienței lingvistice, sociolingvistice și pragmatice prin varii activități comunicative și nu numai, axate pe interacțiune și sarcini acționale corespunzătoare, în contextul activităților organizate, vine în susținerea ipotezei inițiale de cercetare și ne ajută să validăm premisa de la care am pornit la începutul studiului: activitățile extracurriculare au un rol foarte important în formarea competenței interculturale și de comunicare lingvistică, precum și a unor competențe complementare, axate pe acțiune, cu scopul de a realiza sarcini concrete și a obține rezultatele scontate la nivel general, dar și cultural și/sau intercultural.

Evident că în procesul de organizare și realizare a evenimentelor menționate au fost și varii obstacole și disfuncționalități. În acest sens, menționăm că studenții s-au confruntat cu diverse bariere și blocaje la atât la nivel individual (emoții excesive, lipsă de experiență și deschidere, de timp și dorință, interes redus față de subiectul abordat, absența feedback-ului pozitiv, abilități deficitare de ascultare, izolarea față de ceilalți), cât și lingvistic (probleme legate de limbaj, pronunție defectuoasă, percepție eronată a sensului, teama de a comunica în altă limbă, verbal și în public, nesiguranța privind capacitatea de exprimare orală sau scrisă etc.).

De altfel, au fost și situații confuze, promisiuni nerespectate, gafe, erori de tot genul comise atât verbal, cât și în scris, unele din ele fiind observate și corectate pe loc. Bunăoară, o studentă care a elaborat un poster tematic original și creativ, din cauza fricii de a-l prezenta în public, în limba franceză, a absentat, preferând să-l transmită unei kolege de grupă. Bineînțeles, că s-a intervenit prompt sau pe parcurs, fiecare situație a fost tratată cu delicatețe și înțelegere prin acțiuni preventive și/sau corective (sensibilizare, explicații, sfaturi, susținere, încurajare) pentru a nu demotiva și „tăia pofta” de a mai participa la asemenea activități.

În cele din urmă, dorim să menționăm că experiența de orice natură (lingvistică, (inter)culturală, cognitivă, afectivă, comportamentală), acumulată sau în curs de dobândire atât în cadrul curricular, extracurricular, cât și pe parcursul vieții, le va fi de un real folos studenților, contribuind la reducerea la minim a șocului specific diversității interculturale, la atenuarea impactului multiplelor bariere interculturale, la nivel emoțional, comportamental și social, în plan individual și colectiv.

CONCLUZII

1. În prezent, plurilingvismul și diversitatea culturală au devenit o componentă fundamentală a identității europene, iar multilingvismul – unul dintre pilonii esențiali ai societății moderne multiculturale. De aceea, diversitatea culturală, barierele interculturale, nevoia stringentă de interacțiune confirmă, o dată în plus, importanța formării și dezvoltării unor competențe integrate, complexe, care îmbină optim cunoștințele generale individuale, deprinderile, aptitudinile/strategiile cognitive și atitudinile lingvistice în funcție de nivelurile comune de referință a CECRL, la nivel general, lingvistic, dar și (inter)cultural, existențial.
2. În condițiile globalizării, multilingvismul și multiculturalismul au un impact semnificativ nu doar asupra educației, dar și a managementului intercultural al întreprinderilor. Atât sistemul educațional, cu ajutorul profesorilor și formatorilor de limbă străină, antrenați în formarea competenței interculturale și de comunicare lingvistică, cât și managementul intercultural, grație managerilor și practicienilor cu experiență culturală, încearcă să analizeze și gestioneze diferențele și particularitățile (inter)culturale, și într-un final, să le valorifice, fără a pierde propria identitate culturală, pentru a preveni eșecurile și a depăși posibilele bariere, a eficientiza dialogul și relațiile interculturale, a spori gradul de deschidere, toleranță, acceptare a celuilalt.
3. Într-o economie sustenabilă, bazată pe cunoaștere, pentru o activitate profesională eficientă, tinerii specialiști au nevoie nu doar de cunoștințe, deprinderi și abilități profesionale, competențe

generale, specifice, transversale, ci și de competențe interculturale, de comunicare și interacțiune socială, acțiune și mediere care dezvoltă potențialul lor adaptiv la noile provocări economice, politice, tehnologice, sociale și (inter)culturale.

4. Avantajele reale ale valorificării diversității lingvistice și culturale pentru studenții de azi sunt multiple, pornind de la cunoștințe, informații și interacțiuni, motivație și angajamente, pentru a beneficia de o învățare și formare interculturală de calitate, perspective și oportunități de dezvoltare creativă și autentică, a dobândi abilități și comportamente adecvate unui mediu intercultural și a obține, în final, performanțe, profit și renume.

5. Competența interculturală este o competență complexă, integrată, cu numeroase elemente constitutive, de durată, care se formează și de dezvoltă atât în cadrul curricular/formal, cât și extracurricular/informal și pe tot parcursul vieții. În varii situații de interacțiune interculturală, reacțiile și acțiunile actorilor sociali sunt determinate de atitudinile și comportamentele acestora. Totodată, deschiderea, interacțiunea și dialogul, cunoașterea, înțelegerea și acceptarea diferențelor interculturale, adaptarea, flexibilitatea, integrarea și conviețuirea într-un alt mediu/spațiu, depind, în mare măsură, de competența de comunicare lingvistică și interculturală.

6. Profesorii de limbi străine din cadrul DLM au misiunea complexă de a forma, motiva și încuraja și susține studenții să dobândească competențele necesare, aplicabile în contexte multiple, îndeosebi, cultural și intercultural, pentru a obține rezultatele dorite.

7. Din perspectiva didactică, competențele lingvistice și de comunicare în limba-țintă dobândite, sunt foarte importante, dar nu și decisive în identificarea unor reacții, acțiuni și soluții eficiente la problemele apărute în diverse contexte interculturale. Astfel, pentru a face față provocărilor interculturalității, studenții trebuie să poată integra varii competențe și elemente constitutive: *Cunoștințele* ca parte fundamentală a competenței (cultura generală, cunoștințe socioculturale, conștientizarea interculturală), *Aptitudinile și deprinderile* (aptitudinile practico-sociale, tehnice și profesionale, aptitudinile și deprinderile interculturale), *Competența existențială*

(atitudinile, motivațiile, valorile, credințele, stilurile cognitive, trăsăturile personalității), *Capacitatea de învățare* (conștiința limbii și a comunicării, a aptitudinilor fonetice, de învățare, euristice/de descoperire), *Competențele de comunicare lingvistică* (lingvistică, sociolingvistică, pragmatică) și implicit, *Experiențele anterioare*.

8. Activitățile și evenimentele extracurriculare variate, organizate împreună cu studenții, contribuie cu succes la formarea și dezvoltarea competențelor interculturale și de comunicare lingvistică, mult solicitate de piața muncii locale și internaționale, facilitează achiziționarea unor cunoștințe și comportamente specifice, necesare pentru un dialog intercultural eficient și productiv, care să permită abordarea, perceperea, interpretarea, înțelegerea, acceptarea diferențelor dintr-un mediu străin, fără a pierde propria identitate culturală.

9. Avantajele evenimentelor extracurriculare organizate sunt multiple: antrenează studenții în varii activități tematice, socio-culturale, interesante și utile, cultivă interesul pentru subiecte actuale în materie de cultură, civilizație, valori, limbă, democrație, drepturile omului, integrare europeană, fructificând talentele personale; dezvoltă creativitatea și originalitatea, aptitudini speciale, cognitive, intelectuale, afective; abilități de a lucra în grup, de a colabora cu colegii, făcând schimb de informații și opinii; stimulează comportamente etice, civilizate; promovează un stil de comunicare adecvat unor contexte interculturale noi.

10. De obicei, activitățile extracurriculare se desfășoară într-un cadru informal, ceea ce permite studenților cu dificultăți de afirmare în mediul universitar să-și reducă nivelul de anxietate și să-și maximizeze potențialul intelectual, sporind interesul față de studierea limbilor străine și dobândirea competențelor de comunicare lingvistică și interculturală, necesare într-o societate postmodernă, plurilingvă și multiculturală. De altfel, studenții se deprind să folosească diverse surse informaționale, să sistematizeze date, învață să învețe, să negocieze, să comunice eficient, convingător, acceptă reguli, își asumă responsabilități, se autodisciplinează și automatizează.

11. Prin urmare, studiul realizat vine să confirme că scopul studierii limbilor și culturilor franceze, engleze și germane în cadrul instituției noastre este de a transforma studentul într-un utilizator competent și experimentat, mai independent în reflecții și acțiuni, mai responsabil și cooperant în relațiile cu alte persoane, din culturi diferite, de a-i dezvolta competența plurilingvă și pluriculturală „pentru a-i permite să înfrunte problemele de comunicare pe care le înaintează viața într-o Europă multilingvă și pluriculturală” [3, p.6].

12. Aplicarea pe larg a principiilor unei educații interculturale în sistemul de învățământ autohton, realizarea periodică a activităților extracurriculare în vederea formării competențelor corespunzătoare unei diversități interculturale accentuate, adaptarea acestora la nevoile personale și profesionale de dezvoltare și autorealizare a tinerilor, dobândirea autonomiei în învățarea limbilor de-a lungul întregii vieți, vor contribui la soluționarea unor probleme atât socioeconomice, cât și interculturale (etnocentrism, discriminare, xenofobie, intoleranță etnică și religioasă, inechitate socio-economică), la progres economic, bunăstare materială și spirituală.

13. În acest sens, un pas important în crearea premiselor favorabile pentru dezvoltarea competenței de comunicare lingvistică și interculturală ar fi și implementarea conceptului de interculturalitate în sistemul de educație din Republica Moldova, care pune accent pe abordarea comunicativ-acțională; strategiile didactice interactive și investigaționale; formele cooperante de învățare și colaborare atât formală, cât și informală; formarea și dezvoltarea competențelor în baza particularităților individuale, centrate pe elevi/studenti, considerând competențele ca fiind un ansamblu de valori, atitudini, capacități și cunoștințe necesare pentru a se adapta la procesul ireversibil de globalizare/mondializare și integrare europeană.

14. În concluzie, unele sugestii la nivel de departament: continuarea organizării și promovării activităților extracurriculare cu studenții pe parcursul anului universitar; identificarea unor modalități de motivare a studenților și recompensare a efortului depus; înființarea unui Club de dezbateri, a unor Cercuri studențești tematice/pe interese; implicarea activă a cadrelor didactice în organizarea, în mod

individual sau în colaborare, a varii evenimente extracurriculare utile și interesante, în scopuri educative, formative, de ghidare/orientare în carieră, de dezvoltare a competențelor, etc. Or, *„cunoștințele, deprinderile și noțiunile sunt componente importante ale succesului în toate sferile activității, dar ele nu îl asigură. Succesul depinde, de asemenea, și nu într-o măsură mică, de obiective, valori, sentimente, speranțe, motivare, independență, cooperare, perseverență și intuiție a oamenilor.”* (V. De Landsheer)

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE:

1. Abordarea prin competențe a formării universitare : probleme, soluții, perspective. Materialele conf. șt. intern. consacrate aniversării a 65-a de la fondarea Univ. de Stat „A. Russo” din Bălți, Bălți, Presa univ. bălțeană, 2011, 280 p.
2. ALEXANDRU, Florentina (2010) - *Dialogul intercultural în predarea limbilor străine spre o pedagogie a diversității socioculturale*, București, Pro Universitaria. Disponibil: <https://www.ujmag.ro/beletristica/dialogul-intercultural-in-predarea-limbilor-straine-spre-o-pedagogie-a-diversitatii-socioculturale/rasfoire/>
3. Cadru european comun de referință pentru limbi: învățare, predare, evaluare/Comitetul Director pentru Educație „Studierea limbilor și cetățenia europeană” (2003). – Chișinău, Firma editorial-poligrafică „Tipografia Centrală”, 204 p.
4. Competența de comunicare în limbi străine. Revistă de teorie și practică educațională a Centrului Educațional PRO DIDACTICA, nr.4 (86), 58 p.
5. Dicționarul explicativ al limbii române (ediția a II-a)/ Academia Română (2008), București, Editura „Univers enciclopedic”, 1192 p.
6. GORAȘ-POSTICĂ, Viorica. (coord.) (2015) - *Competența interculturală: Auxiliar didactic*. Chișinău, Centrul Educațional PRO DIDACTICA, 172 p.
7. IANIOGLO, Maria, VLAH, Maria, LEVINTII, Galina Levintii [et al.] (2020) - *Educație interculturală: Ghid metodologic și suport de curs pentru viitorii pedagogi*, Chișinău, Centrul Educațional „Pro Didactica”, Tipografia „Bons Offices”, 112 p.
8. MEIER, Olivier (2004) – *Management interculturel. Stratégie. Organisation. Performance*, Paris, Dunod, 259 p.

9. MINDRESCU, Iulia (2021) – Epistemiologia educației interculturale în perspectiva competenței-cheie de conștientizare culturală și expresie. Disponibil: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/363-375.pdf
10. NĂSTASE, Marian (2004) - *Cultura organizațională și managerială*, București, Editura ASE, 368 p.
11. PINTILII, Ramona (2014) – *Formarea competențelor interculturale*, Târgu Jiu, Editura Academica Brâncuși. Disponibil: https://www.utgjiu.ro/ecostudent/ecostudent/pdf/2014-03/11_Ramona%20Elena%20Pintilii.pdf
12. ZAIȚ, Dumitru (2002) – *Management intercultural. Valorizarea diferențelor interculturale*, București, Editura Economică, 360 p.